

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд на тема:

„Модел за личностно и професионално развитие в системата на общественото здраве”

на Емануил Стефанов Манасиев

редовен докторант за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт”

Научни ръководители:

Проф. д-р Петко Салчев, дм

Доц. Евгени Григоров, дм

Изготвил становището: проф. д-р Валентин Костов Стоянов, д.м.
Медицински факултет, Тракийски университет – гр. Стара Загора,
Избран за член на научното жури със заповед № 193/13.04.2023
на Директора на ИЦОЗА Проф.д-р Пламен Димитров, д.м.

I. Кратки данни за кариерното развитие на кандидата.

Емануил Стефанов Манасиев е роден на 05.07.1977 г. През 2002 година завършва психология (ОКС Бакалавър) в Софийски Университет „Кл.Охридски“, София, а 4 години по-късно след успешно защитена дипломна работа на тема: „*Комуникация и конфликтност в межкултурна бизнес среда*” получава магистърска степен по Администрация и управление, специализация по управление и развитие на човешките ресурси в Нов Български Университет, София.

Същата година започва работа като организационен консултант в Aon Hewitt, като основните му ангажименти са свързани с провеждане на изследването Best Employer Study за първи път в България и налагането му като единен стандарт за определяне на нивата на ангажираност на компаниите в България.

От м.януари 2008 година досега е оперативен мениджър в Нова Лоджик Къмпани ООД, като основните му задължения са свързани с консултиране в областта на организационното поведение, представяне и мотивация, преодоляване на организационни кризи, подобряване на здравето чрез комплексни методи за анализ и оценка на организационния климат, ефективно справяне със стреса.

Наред с оперативната работа, Емануил Стефанов Манасиев проявява подчертан афинитет към научно-изследователската работа. Доказателство за това са постоянните му участия в научни форуми от 2018 година насам. След зачисляването му за редовен докторант започва енергична работа върху дисертационен труд на тема: „Модел за личностно и професионално развитие в системата на общественото здраве” под ръководството на Проф. д-р Петко Салчев, дм и Доц. Евгени Григоров, дм.

В резултат на упоритият му труд, той е представил 5 публикации в авторитетни научни списания и списък с 10 участия в национални и международни конгреси и конференции.

Владее писмено и говоримо английски и немски език. От представените изискуеми и задължителни документи е видно, че цялата процедура по зачисляване, полагане на изпит за докторантски минимум, отчисляване и насочване към публична защита отговаря на законовите разпоредби. На основание чл. 4, ал.3, т.6 и чл. 19, ал.1 от Правилника за устройството и дейността на НЦОЗА, София и във връзка с чл.24, ал.6 и ал.25 от ППЗРАСРБ и чл.69, ал.2, предл.1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА и Решение на НС на НЦОЗА, Емануил Стефанов Манасиев е отчислен с право на защита със Заповед № РД – 184/11.04.2023г. на Директора на НЦОЗА.

II. Документите на Емануил Стефанов Манасиев отговарят на законовите изисквания за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му. Подредени са добре и съдържат достатъчно доказателствен материал.

III. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Емануил Стефанов Манасиев представя изцяло завършен дисертационен труд за придобиване на ОНС „ДОКТОР“, озаглавен „Модел за личностно и професионално развитие в системата на общественото здраве“. Той съдържа 190 страници и е онагледен с 26 фигури и 21 таблици. Библиографският списък включва 214 литературни източника, от които 28 са на кирилица и 186 на латиница. Изложението е написано в научен стил, поднесено е достъпно и стегнато. Дисертационният труд е правилно структуриран, съдържа всички основни елементи за представяне на дисертационен труд: въведение, литературен обзор, цел и задачи, методи, резултати и обсъждане, изводи, приноси и препоръки, библиография и приложения.

Актуалност на тематиката

В последните години изследователите в областта на социалната медицина обръщат все по-голямо внимание на връзката между стреса и човешкото здраве. До скоро темата за стреса се разглеждаше предимно от гледна точка на негативните ефекти, които той предизвиква върху организма, психическото състояние, емоциите и най-общо върху човешкото здраве. Общоприето е стресът да се разглежда основно в контекста на вредното му влияние върху здравето на хората и в тази посока има разработени множество модели за неговото намаляване и избягване. В представената ми за рецензиране дисертация стресът е разгледан от един по-различен ъгъл, изказвайки твърдението, че неговото контролирано присъствие е не само полезно, но може да бъде използвано като инструмент за цялостен личностен и професионален напредък. Така лансираната теза определя значимостта на избраната тема.

Въведението на дисертационния труд добре обосновава актуалността на проблема.

Литературният обзор изчерпателно разглежда темата за общественото здраве като цяло, проследявайки развитието му от древността(3533 г.пр.н.е), преминавайки

през индустриализацията (19 век) и свързаните с нея предизвикателства пред общественото здраве и достига до наши дни. По-нататък в своето изложение дисертантът се фокусира върху стреса като понятие, биология, неговите проявления у личността, като не пропуска да проучи в наличната научна литература причините за появата на стреса. Не е подминат и въпроса за измерителите на стреса и използването им като инструмент за наблюдение на неговото въздействие върху човешкото тяло. Като логичен финал на тези съждения е анализа на проучванията, относно професионалното прегряване (Burnout-syndrom), станало особено актуално и сред медицинските професионалисти в последните няколко години, особено ярко по време и след пандемията от КОВИД-19. Литературният обзор е изготвен компетентно и задълбочено и показва отличната подготовка и осведоменост на докторанта по проблема в света и в България.

Предвид всичко това и актуалността на проблема през последните години, както в страната ни, така и в световен мащаб, са поставените **цел и задачи**. Целта е дефинирана точно и ясно: „Разработване и апробиране на специфичен модел за личностно и професионално развитие, базиран на контролирани стресови натоварвания и промяна на нагласата към стреса, които водят до подобрене на вариабилността на сърдечния ритъм (HRV), с оглед приложението му в системата на общественото здраве“. Задачите (6 на брой) са ясно формулирани и водят убедително до изпълнението на поставената цел.

Детайлно е описан дизайнът на проучването. Използваните **методи** са съвременни, адекватни на поставените цел и задачи, описани са добре. Особено впечатлява разработването на оригинален модел, в който показателите за вариабилност на сърдечната честота са използвани като предиктор на стреса и контролирането му, посредством обратна връзка от устройствата за био фийдбек и включването му в интегриран модел за личностен и професионален напредък, чрез контролирани стресови натоварвания.

При представяне на **резултатите** особен акцент се поставя на анализа на онези от тях, свързани с проучване на съществуващите конгнитивни подобрители, както и резултатите от емпиричното проучване на биометричните данни, получени от подробно описаното в предходната глава устройство Zyrpher.

В **заклучение** авторът подчертава значимостта на изследванията, насочени към откриване и регулиране на стреса и определя като ключово за подобряване на общественото здраве изследването на положителното проявление на стреса, неговото влияние върху личностното и професионално развитие и като цяло върху здравето.

Изводите (10 на брой) са аргументирани и добре формулирани. Самите те дават ясен и обобщен отговор на поставените в началото задачи.

Приноси на дисертационния труд

Приносите на дисертационния труд, изведени от Емануил Манасиев, са общо 5, като особено високо оценявам създаденият и валидиран от него методически инструмент за изследване на стреса и личното представяне в работна среда, както и модела за личностно и професионално развитие, който може да се използва в сферата на общественото здраве и в други професионални области.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Емануил Стефанов Манасиев има представени 5 публикации (една от тях под печат) и 10 участия в научни форуми, свързани с темата на дисертационния труд. Във всички публикации е водещ автор. Безспорен е личният принос на докторанта за цялостния научен труд и работата по проблема.

Автореферат

Авторефератът възпроизвежда напълно съдържанието на дисертационния труд и е оформен според изискванията. Отразява основните резултати, постигнати в дисертацията, направените изводи и приноси. Авторефератът съдържа 59 страници и е онагледен с 26 фигури и 11 таблици.

IV. Обща оценка за съответствието по отношение на задължителните условия, количествените критерии и наукометричните показатели, съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му.

Задължителните количествени наукометрични критерии за ОНС „ДОКТОР“, съгласно ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА изискват общ сбор от 80 точки, от които 50 – по показател А1(дисертационен труд) и 30 – по показател Г(публикации и доклади). От представената ми документация става видно, че Емануил Стефанов Манасиев покрива всички изискуеми критерии.

Заклучение

Представеният ми за изработване на становище дисертационен труд се отличава с актуалност на избраната тематика, последователност при самото проучване, обобщаване на научни и научно-приложни резултати, някои от които представляват сериозен принос в медицинската наука и практика. Самата работа, заедно с автореферата, публикуваните статии и безспорните приноси отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА.

Във връзка с всичко това, убедено давам своята положителна оценка и препоръчвам на членовете на почитаемото научно жури да гласуват положително и да присъдят на Емануил Стефанов Манасиев образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“.

05.05.2023 г.

Член на научното жури:

/Проф.д-р Валентин Стоянов, дм/